

STRATEŠKI CILJI RAZVOJA UNIVERZE V MARIBORU 2013 – 2020

Ustvari si prihodnost!

1

Ključne besede:

Inovacijski ekosistem

Povezovanje

Razvoj kakovosti

Trajnostna in družbeno odgovorna univerza

Maribor, november 2013

1 UVOD

Namen strategije je določiti pot do cilja, do vizije, ki smo jo skupaj izoblikovali in sprejeli v letu 2012. Čeprav je vizija opredeljena z le nekaj besedami, postati globalno prepoznaven inovacijski ekosistem, v katerem bodo zaposleni in študenti z radostjo ustvarjali, je v teh besedah zajet kompleksen sistem ciljev. Od tega, da želimo ustvarjalno povezati raziskovanje in izobraževanje na celotni univerzi, se aktivneje vključiti v reševanje kompleksnih izzivov na lokalni, regionalni, nacionalni in globalni ravni, do tega, da želimo svoje cilje dosegati na prav poseben način – z radostjo. V okolju torej, kjer bomo skrbeli za medsebojne odnose, kjer bomo ustvarjalno sodelovali in se dobro počutili.

Univerza v Mariboru je na osnovi analize stanja, samoevalvacijskega procesa, povezanega z nacionalno institucionalno akreditacijo in mednarodno institucionalno evalvacijo, pristopila k definiranju dolgoročne razvojne strategije. Upoštevala je svoje prednosti in slabosti ter izhajala iz svojih priložnosti ob zavedanju tveganj.

Ključne smernice razvoja temeljijo na:

- poslanstvu in viziji razvoja;
- doseganju znanstvenoraziskovalne in razvojne odličnosti;
- učinkovitejši strukturi in organiziranosti študijskih programov, večji povezljivosti študijskih programov, izbirnosti in notranji mobilnosti ter doseženih kompetencah znanja;
- poglobljanju partnerskega odnosa s študenti;
- krepitvi internacionalizacije visokošolske dejavnosti in mednarodne prepoznavnosti;
- uresničevanju tretjega poslanstva, ki pomeni prenos znanja in sodelovanje z lokalnim okoljem, širšo regijo in mednarodnim prostorom za doseganje ciljev trajnostno in družbeno odgovorne univerze;
- razvoju podpornih dejavnosti za učinkovitejše uresničevanje strateških ciljev;
- doseganju čim višje stopnje kulture kakovosti.

Strategija razvoja 2013–2020 bo naslednjih sedem let naše vodilo in zaveza za delovanje.

Prof. dr. Danijel Rebolj, rektor UM

2 AKADEMSKE USMERITVE

2.1 ORGANIZACIJA IN POVEZLJIVOST UNIVERZE

Univerza v Mariboru se zaveda pomena nujnosti izboljšav in razvoja celovitega sistema v skladu z nacionalnimi in evropskimi smernicami ter standardi. V ta namen je potrebno zagotoviti učinkovit sistem odločanja na osnovi sprejetih strateških ciljev in danih razvojnih možnosti.

Povezan univerzitetni sistem bo omogočal večje sinergijske učinke pri razvoju vseh članic. Tako bomo dosegli možnost večjega kombiniranja znanja in razpoložljivih virov. Proces institucionalne in programske povezljivosti narekuje uravnoteženje odgovornosti in pristojnosti ob upoštevanju ustrezne avtonomije znotraj univerze.

Strateške cilje bomo dosegli z:

- večjo stopnjo povezanosti univerzitetnega sistema,
- optimizacijo organiziranosti Univerze v Mariboru,
- družbeno odgovornim načrtovanjem vpisa,
- učinkovitim sistemom odločanja,
- večjo vpetostjo UM v regijo,
- zagotovljenim stabilnim financiranjem UM in določitvijo stimulativnega sistema delitve sredstev.

2.2 IZOBRAŽEVALNA DEJAVNOST

V prihodnjem obdobju bo Univerza v Mariboru ustvarila takšno izobraževalno okolje, ki bo prispevalo k večanju kakovosti izobraževanja in omogočalo študentom na vseh stopnjah študija polni razvoj njihovih raznovrstnih potencialov, hkrati pa se bo tako odzivala na potrebe okolja z znanji, potrebnimi za napredek, rast in trajnostni razvoj družbe. Glede na trende v visokošolskem izobraževanju se bo Univerza v Mariboru osredotočila na kakovostnejše poučevanje in učenje z manjšim številom študentov v okviru manjšega števila optimalneje zasnovanih prioritarnih študijskih programov ob primarnem zasledovanju doseganja definiranih kompetenc v posameznih študijskih programih. Posebno skrb bomo posvetili dvigu kakovosti podiplomskega, še posebej doktorskega študija in razvoju sistema vseživljenjskega učenja.

Strateški cilji izobraževalne dejavnosti:

- Dolgoročni razvoj študijskih programov.
- Uporaba inovativnih metod poučevanja in sodobnih učnih okolij ter vzpostavitve pogojev za učenje, osredotočeno na študenta.
- Izboljšanje kakovosti doktorskega študija.
- Vzpostavitev sistema vseživljenjskega učenja.

2.3 ZNANSTVENA IN UMETNIŠKA DEJAVNOST

Univerza v Mariboru je v januarju 2012 sprejela strategijo razvoja znanstvenoraziskovalne, razvojne, inovacijske in umetniške dejavnosti, v okviru katere bo postala raziskovalna univerza, prepoznavna po svojih znanstvenoraziskovalnih in umetniških dosežkih.

Poslanstvo znanstvenoraziskovalne, razvojne, inovacijske in umetniške dejavnosti Univerze v Mariboru je odkrivanje, ohranjanje in posredovanje znanja preko oblikovanja interdisciplinarnih timov raziskovalcev, sposobnih dosežati vrhunske znanstvene in umetniške rezultate, voditi in sodelovati v znanstvenoraziskovalnih in umetniških projektih, se vključevati v mednarodne integracije ter centre odličnosti, s tem omogočiti aktivno vključevanje študentov v znanstvenoraziskovalno, umetniško in razvojno delo ter prispevati k razvoju družbe, reševanju globalnih izzivov in gospodarskemu napredku v regiji in širšem okolju.

Za uresničevanje zastavljene znanstvene, umetniške, raziskovalne in razvojne strategije, ki izhaja iz Raziskovalne in inovacijske strategije Slovenije 2011–2020, strateških dokumentov Evropa 2020, Obzorij 2020 in drugih vodilnih pobud EU, je za UM ključnega pomena:

- Doseganje znanstvene in umetniške odličnosti ter trajnostnega, družbeno odgovornega in kakovostnega razvoja znanstvenih ved, področij in podpodročij UM ob upoštevanju principa pametne specializacije z usmerjenostjo na prioriteto področje Obzorja 2020 »Družbeni izzivi – Zdravje, demografske spremembe in blaginja« z možnostjo delovanja kot KIC (Knowledge and Innovation Community) na področju »Innovation for a healthy life and active ageing« Evropskega inštituta za inovacije in tehnologijo (European Institute of Innovation and Technology – EIT) v Vzhodni Sloveniji. Pri tem je pomembna usmerjenost v razvijanje limitiranega števila znanstvenoraziskovalnih prioritet, ki bodo ciljno usmerjene na navedeno prioriteto področje ter prenova habilitacijskih postopkov z združevanjem razdrobljenih področij in postavitvijo enotnih meril za posamezne znanstvene discipline.
- Vzpostavitev in razvoj Raziskovalnega, razvojnega in umetniškega središča Univerze v Mariboru (RAZ:UM) za učinkovit prenos znanstvenih in umetniških rezultatov v prakso/gospodarstvo/okolje.
- Razvoj in izgradnja sodobnega infrastrukturnega centra Univerze v Mariboru Inovativne odprte tehnologije (IOT) - LAB:UM, ki bo omogočal raziskovalcem in študentom ter industrijskim partnerjem dostop do vrhunske raziskovalne opreme in zmogljivosti za raziskovalno in razvojno delo na področju novih, naprednih in ključnih tehnologij. Sledil bo načelu komplementarnosti s kolokacijskimi centri v regiji ter organiziranosti enot v skladu s smernicami (KET (Key Enabling Technologies).
- Ustanovitev mednarodne doktorske šole.
- Uveljavitev odprtega dostopa do znanstvenih dokumentov, podatkov in rezultatov raziskav.

2.4 RAZVOJ ČLOVEŠKIH VIROV UNIVERZE

Razvoj človeških virov je zato ena od bistvenih prioriteta razvoja univerze. V okviru te dejavnosti smo že sprejeli Strategijo človeških virov za raziskovalce 2010 - 2014, za katero je Evropska komisija podala soglasje o usklajenosti sprejetih ukrepov z načeli Listine za raziskovalce in Evropskega kodeksa pri zaposlovanju raziskovalcev, s t.i. priznanjem »HR Excellence in Research« (v nadaljevanju »Listina in Kodeks«). V letu 2013 smo opravili ob SWOT analizi UM tudi interno analizo ovir, ki preprečujejo uresničevanje načel omenjene Listine in Kodeksa v polni meri. Definirane ovire in ukrepe smo vključili v letos prvič oblikovano strategijo za človeške vire Univerze v Mariboru v najširšem pomenu besede: pedagoške delavce, raziskovalce, nepedagoške sodelavce in študente.

Na podlagi interne analize, priporočil evalvatorjev NAKVIS-a in EUA, evropskih smernic ter nacionalne zakonodaje smo za obdobje 2014 – 2020 zato zastavili sledeče strateške cilje:

- Zagotavljanje profesionalnih in etičnih praks.
- Razvoj človeških virov – usposabljanje zaposlenih.
- Vodenje aktivne politike zaposlovanja.
- Zagotovitev ustrežnejših delovnih pogojev in socialne varnosti.

Ob zgoraj navedenih aktivnostih bomo tudi v nadaljevanju podpirali nadaljnja prizadevanja Evropske komisije na področju upravljanja človeških virov v javnih raziskovalnih organizacijah.

2.5 ŠTUDENTI

Univerza v Mariboru združuje več kot 20.000 študentov na vseh izvajanih študijskih programih. Predstavljajo jih študentski sveti po fakultetah, ki jim predsedujejo prodekani, najvišji predstavniški študentski organ pa je Študentski svet Univerze v Mariboru, ki mu predseduje prorektor za študentska vprašanja. Študentski sveti poleg svoje z zakonom, statutom in drugimi notranjimi akti določene vloge za študente univerze pripravljajo še bogat obštudijski program, ki dopolnjuje akademske dejavnosti s kulturnimi, socialnimi, športnimi, izobraževalnimi in zabavnimi projekti, katerih cilj je večati pripadnost študentov in jim zagotoviti celotivno izkušnjo študija.

V prihodnjem obdobju namerava Univerza v Mariboru študentom ponuditi še bolj bogato obštudijsko vsebino, ki bo bolj skrbela za celostni razvoj osebnosti njenih študentov, hkrati pa si prizadeva še izboljšati delo študentskih predstavnikov s skrbjo za primerno institucionalno podporo njihovem delovanju.

To bomo dosegli z naslednjimi ukrepi:

- Skrb za celovit razvoj študentov UM, ki presegajo kontekst klasičnega izobraževalnega procesa znotraj študijskega programa.
- Spremljanje kakovosti celostne izkušnje študija, saj je obstoječe instrumente potrebno razširiti na druge dimenzije kakovosti študija.
- Stabilen in kakovosten sistem tutorstva in mentorstva.
- Odličnost študentskega predstavništva, kjer vidimo ključno vlogo v izobraževanju na področju zagotavljanja kakovosti v visokem šolstvu.
- Večja mobilnost študentov UM, tako znotraj institucije kot v mednarodnem smislu.
- Boljše sodelovanje študentov UM z okoljem, v katerem bodo po svoji izobrazbi tudi delovali kot strokovnjaki in kot mladi voditelji.
- Večja zaposljivost diplomantov UM.

2.6 INTERNACIONALIZACIJA

Na Univerzi v Mariboru bomo v obdobju do leta 2020 svoje aktivnosti usmerili v povečanje mednarodnega ugleda na področju znanstveno raziskovalne in umetniške dejavnosti, v študijske programe vnesli več kompetenc, ki so potrebne za mednarodni delovni trg, povečali prepoznavnost študijskih programov UM v mednarodnem prostoru in pritegnili več tujih študentov in sodelavcev, intenzivirali sodelovanje z okoljem ter z inovativnimi rešitvami prispevali k razvoju domače in širše regije.

Strateški cilji na področju internacionalizacije:

- Krepitev svetovno prepoznavne odličnosti na področju znanstveno raziskovalnega dela in umetniškega ustvarjanja.
- Razvoj programov v tujem jeziku, ki bodo konkurenčni v regiji in v širšem mednarodnem prostoru.
- Inovativnost in sodelovanje univerze z okoljem v okviru regionalnega razvoja in čezmejnega sodelovanja.
- Spodbujanje mednarodne mobilnosti študentov, učiteljev in drugih sodelavcev.
- Aktivna vloga univerze v mednarodnih regionalnih in svetovnih združenjih.

2.7 KULTURA KAKOVOSTI

Univerza v Mariboru bo krepila svobodno in ustvarjalno vzdušje zaupanja in odgovornosti, ki je nujno za vzpostavitev avtonomije znotraj univerze. Prav tako bo potrebno uravnotežiti odgovornosti in pristojnosti pri sprejemanju odločitev organov UM. Ključni cilj je zagotoviti učinkovit sistem odločanja, izvajanja razvojne strategije in uresničevanje nujnih sprememb za doseganje odličnosti in prepoznavnosti.

Strateški cilji razvoja kakovosti:

- oblikovanje celovitega sistema notranjega institucionalnega spremljanja in zagotavljanja kakovosti, ki bo sledil doseganju strateških prioritet;
- izvajanje stalnih nacionalnih in mednarodnih institucionalnih in programskih evalvacij ter akreditacij, ki bodo omogočili večjo mednarodno prepoznavnost univerze;
- krepiti Center za razvoj kakovosti, ki bo z razvojnim in analitskim področjem dela skrbel za delovanje tako notranjega kot zunanjega institucionalnega in programskega sistema kakovosti ter z vzpostavitvijo sistema stalnega usposabljanja skrbel za spremljanje in zagotavljanje kakovosti vseh zaposlenih in študentov pri razumevanju razvoja kulture kakovosti in družbene odgovornosti ter trajnostnega razvoja;
- krepiti komisije za ocenjevanje kakovosti na članicah in Komisijo za ocenjevanje kakovosti Senata UM (KOKU) v smeri večje prepoznavnosti, vključenosti in aktivnejše vloge;
- spodbujati akademske vrednote in razvijati profesionalne etike.

2.8 VPETOST UNIVERZE V LOKALNO OKOLJE

Univerza v Mariboru ima pomembno vlogo pri ustvarjanju, prenosu in uporabi znanja. S sistemom visokošolske dejavnosti, z izobraževalnim in raziskovalnim procesom, z izvedbo študijskih programov in spremljevalnih dejavnosti ter s primeri dobrih praks lahko univerza spodbudi spreminjanje vrednot, kulture, etike, norm ljudi in organizacij. V negotovih časih mora univerza ponuditi nove, inovativne rešitve, ki lahko prispevajo k trajnostnemu razvoju in družbeni odgovornosti posameznika, javnih, privatnih, vladnih in nevladnih organizacij ter gospodarstva tako na lokalni kot globalni ravni. Zaradi svojega potenciala, zaradi znanja, ki ga nenehno odkriva, je njena odgovornost toliko večja. Univerza se je dolžna organizirati tako, da bo spodbujala radovednost, iskrenost, svobodo duha, sodelovanje in intenzivno izmenjavo spoznanega v znanosti, umetnosti in izobraževanju, tako znotraj univerze, kot med univerzo in njenim okoljem.

V ta namen bomo:

- upoštevali načela družbene odgovornosti in trajnostnega razvoja pri vseh aktivnostih univerze,
- izboljšali sodelovanje univerze z okoljem in vključili zunanje deležnike v oblikovanje strateških odločitev univerze in članic,
- vplivali na razvojne potencialne mest in regij, v katerih delujejo članice UM,
- sooblikovali regionalno dogajanje na družbenem, kulturnem in športnem področju,
- sistemsko uredili delovanje in financiranje kariernih(ega) centrov(-a) in alumni klubov(a) na Univerzi v Mariboru in članicah,
- vključili Univerzitetno knjižnico Maribor v razvoj dolgoročnih in dinamičnih odnosov z uporabniki in širšo lokalno in regionalno skupnostjo.

2.9 PROSTORSKI RAZVOJ UNIVERZE

Strategija prostorskega razvoja Univerze v Mariboru temelji na procesih trajnostne gradnje in prenove s ciljem vzpostavljanja funkcionalno izboljšanih, ambientalno zaključenih ter med seboj prepoznavno povezanih energetske samooskrbnih prostorskih enot (trajnostnih con). Strateški okvir integriranja univerzitetnega tkiva v mestu Maribor temelji na vzpostavitvi univerzitetnega središča (rektorat in UKM) z dvema funkcionalno ter urbano prepoznavnima prostorskima potezama:

OS ZNANOSTI

Prostorsko programska poteza vzdolž Smetanove ulice – ode Rektorata mimo objektov Tehniških fakultet na južni strani – s predvideno prenovo obstoječe grajene infrastrukture ter načrtovanimi novogradnjami ter interpolacijami na severni strani, kjer naj bi univerza vzpostavila LAB:UM – Laboratorijsko središče UM.

OS UMETNOSTI

Prostorsko programska poteza, ki naj bi v naslednjih letih povezala javne umetniške in kulturne ustanove ter objekte univerze, v katerih bo univerza v sodelovanju z umetniškimi institucijami izvajala nove programe s področja umetnosti (rektorat, stavba UGM, Lutkovno gledališče, SNG Maribor).

Prostorski razvoj Univerze v Mariboru bo temeljil na načrtno zastavljenih pogojih delovanja v okviru naslednjih strateških ciljev:

- PROSTORSKA INTEGRACIJA UM V URBANO TKIVO.
 - Uskladitev razpoložljivih prostorskih zmogljivostmi s potrebami fakultet.
 - Vzpostavitev in krepitev sodelovanja med UM ter občinami.
 - Vključevanje predstavnikov UM v občinska delovna telesa.
- RAZVOJ INFRASTRUKTURE UM novogradnje in prenove objektov UM na območjih univerzitetnih con.
- TRAJNOSTNO PREUREJANJE INFRASTRUKTURE UM.
 - Energetska sanacija stavb.
 - Oblikovanje trajnostnih UC.

2.10 INFORMACIJSKA PODPORA DEJAVNOSTI UNIVERZE

Informacijsko podporo bomo še naprej razvijali tako, da bo celovito in enovito podpirala potrebe akademske skupnosti in hkrati omogočila strateški razvoj integrirane univerze. Informacijski sistem bo usmerjen v podporo kakovosti temeljnih dejavnosti in v okviru tega v povečevanje učinkovitosti, varnosti in zanesljivosti podpornih, vodstvenih in upravljaljskih procesov.

Izhodišča razvoja informacijske podpore:

- Nadaljevali bomo z izboljšavo informacijske podpore temeljnim dejavnostim univerze (raziskovalno in pedagoško delo), pri čemer bodo zadovoljene specifične potrebe raziskovalcev in profesorjev v laboratorijih in predavalnicah. Zaradi raznolikih zahtev in posebnosti znanstvenih področij bo tudi informacijska podpora tega segmenta še naprej specifična, bomo pa omogočili in nadgradili skupno informacijsko infrastrukturo in jo ponudili v uporabo domačim in tujim študentom in drugim uporabnikom (enotne identitete in dostopi do informacijskih virov, storitve v oblaku, priporočena informacijska podpora za e-študij).
- Informacijska podpora izobraževalnemu procesu bo še naprej enotna, se bo pa radikalno prenovila. Uvedli bomo tudi platformo za enoten informacijski sistem za podprto upravljanja razvojno-raziskovalnih projektov. Še naprej bomo informacijsko podpirali storitve v okviru internacionalizacije univerze. Načrtuje se povezava teh sistemov s celovito poslovno informacijsko podporo.
- Informacijska podpora ostalih podpornih (poslovnih) procesov bo ne glede na mesto izvajanja v celoti enotna in bo omogočila transparentnost in kontroling. To bomo dosegli z implementacijo integriranega poslovnega informacijskega sistema in prilagoditvi teh procesov standardni celoviti informacijski rešitvi.
- Informacijska podpora vodstvenih procesov bo realizirana v obliki enotnih in distribuiranih modulov celovite informacijske podpore, preko intranetih portalov, z enotnim dokumentacijskim sistemom in rešitvami za podporo delovnim tokovom.
- Zaposlenim se bo zagotavljal dostop do skalabilnih, varnih in prilagodljivih tehnologij ter orodij za povečanje delovne učinkovitosti in zadovoljstva pri opravljanju delovnih nalog in komuniciranju.
- Zagotovil se bo usklajen razvoj prilagodljive infrastrukture, kar vključuje planiranje potreb, spremljanje obremenitev, podporo poslovnim uporabnikom, upravljanje življenjskega cikla programske in strojne opreme, nadzorovana vpeljava novih rešitev.
- Uvedba skupne prilagodljive IKT infrastrukture bo bistveno vplivala na zmanjšanje trenutne razpršenosti informacijske infrastrukture in povečanje njene izrabe.
- Z izboljšavo sistema neprekinjenega poslovanja bomo zagotovili zanesljivo, visoko razpoložljivo in varno IKT okolje.

Pogoj za realizacijo strateških ciljev informacijske podpore dejavnosti univerze je povečanje razvojnih kapacitet, kar vključuje tudi okrepitev kompetenc strokovnjakov z izobraževanjem in usposabljanjem ter nadgradnjo znanja s področij najnovejših tehnologij, organizacije, vodenja in komuniciranja. Prilagajanje informacijske podpore potrebam univerze temelji na določitvi in pooblastitvi lastnikov procesov in njihovem neprestanem sodelovanju pri določanju informacijskih potreb in vsebin. Ob tem je predpogoj za doseganje ciljev dolgoročno zagotavljanje ustreznega in stabilnega financiranja za izvajanje informacijskih storitev ter njihov razvoj.

3 AKCIJSKI NAČRT

Akcijski načrt bo izdelan na osnovi konkretnih in merljivih strateških ciljev, ki bodo določeni na osnovi sprejete celovite strategije UM za obdobje 2013–2020.

Akcijski načrt bo tudi podlaga za razdeljevanje sredstev na Univerzi v Mariboru.